

Gladheidbestrijdingsplan Gemeente Oegstgeest

Looptijd plan

Het onderliggende gladheidbestrijdingsplan treedt in werking op 15 november 2011.

Inleiding

Het is van groot belang dat wegen het hele jaar door veilig en doelmatig kunnen worden gebruikt. Volgens de Wegenwet en de Wegenverkeerswet ligt de zorgplicht voor het wegonderhoud bij de wegbeheerder. De wetgever heeft daarbij bepaald dat de wegbeheerder al het redelijke moet doen om gevaar voor de weggebruiker te voorkomen, te beperken of op te heffen. Dit wordt inspanningsverplichting genoemd. Een onderdeel van deze inspanningsverplichting betreft de bestrijding van gladheid.

Het hiernavolgende gladheidbestrijdingsplan is mede bedoeld om aan te tonen dat gemeente Oegstgeest voldoet aan de eerder genoemde inspanningsverplichting.

Juridische aspecten gladheidbestrijding

De zorg voor het bestrijden van gladheid betreft een inspanningsverplichting, niet om een garantieplicht. Met ingang van 1 januari 1992 bestaat op grond van het huidige Burgerlijk Wetboek artikel 6:174 een risicoaansprakelijkheid voor gemeenten ten aanzien van wegen die niet voldoen aan de eisen die men in de gegeven omstandigheden daaraan mag stellen. Het voornoemde artikel houdt echter ook in dat van de weggebruiker mag worden verwacht dat hij of zij bij winterse omstandigheden met een grote mate van oplettendheid en voorzichtigheid aan het wegverkeer deelneemt.

De zorgplicht van de gemeente gaat dus niet zover dat de veiligheid van de weg te allen tijde gegarandeerd moet worden. Wel dient aangetoond te worden dat de gemeente aan haar zorgplicht voldaan heeft. Hiertoe dient mede dit gladheidbestrijdingsplan.

Soorten gladheid

Er zijn vier verschillende gladheidstypen te onderscheiden:

1. opvriezing en condensatie
2. ijzel
3. hagel
4. sneeuwval

Opvriezing, condensatie en ijzel komen het meeste voor en zijn goed te bestrijden.

Hagel kan kortdurend zijn en is daarom soms moeilijk te bestrijden.

Bij grote sneeuwval werkt het strooizout minder goed waardoor het noodzakelijk is eerst de sneeuw te verwijderen.

Gladheidperiode

De periode waarin de strooidienst operationeel is loopt van 15 november van enig jaar tot en met 15 maart van het daaropvolgende jaar.

Organisatie

De gladheidbestrijding wordt verzorgd door de afdeling Beheer Openbare Ruimte van de gemeente Oegstgeest. In de gladheidperiode zijn er telkens één coördinator en drie strooiploegen van twee medewerkers oproepbaar. De ingeroosterde medewerkers hebben een continue bereikbaarheidsplicht. De beslissing om te gaan strooien of sneeuwruimen wordt genomen door de dienstdoende coördinator. Ten behoeve van de gladheidbestrijding (inclusief het “paraat staan”) geldt een apart vergoedingensysteem.

Strooiprincipe

De gladheid wordt bestreden volgens de zogeheten droogstrooimethode. Droog wegeenzout is goedkoop in gebruik en brengt het milieu beperkte schade toe. Omdat droog wegeenzout sneller verwaait dan nat wegeenzout (een combinatie van 2/3 droog wegeenzout en 1/3 pekels), wordt zo lang mogelijk gewacht met strooien tot vlak voor het moment dat de gladheid verwacht wordt. In de gemeente Oegstgeest wordt daarom een preventief strooibeleid gehanteerd. Dit houdt in dat er gestrooid wordt vlak voordat de gladheid verwacht wordt.

De aangrenzende wegbeheerders (Rijkswaterstaat, provincie en de gemeenten Katwijk en Leiden) hanteren de natstrooimethode. Het voordeel hiervan is dat minder wegeenzout verwaaid waardoor er eerder gestrooid kan worden en per keer minder zout kan worden gebruikt. Het nadeel is dat daarmee regelmatig ten onrechte – bij een dreigende maar niet doorzettende gladheid – wordt gestrooid, en daarmee is de natstrooimethode uiteindelijk duurder en slechter voor het milieu. Voor de natstrooimethode is ander materieel nodig dan voor de droogstrooimethode.

De werking van het strooizout is pas optimaal als er veel (auto)verkeer op de weg aanwezig is. Wanneer een weg te weinig wordt bereden, verspreidt het strooizout niet waardoor het strooien geen effect heeft. Daarom heeft het strooien van woonstraten en trottoirs weinig tot geen effect.

Daarnaast zou het erg kostbaar zijn en zijn om elke weg in Oegstgeest te strooien, waarvoor ook het personeel en materieel ontbreekt. Zout is bovendien belastend voor het milieu.

Om deze reden bestrijdt de gemeente Oegstgeest primair uitsluitend de gladheid op doorgaande wegen, busroutes en fietspaden die in het beheer van de gemeente zijn.

Naast de doorgaande wegen, fietspaden en busroutes wordt, indien nodig en na voltooiing van de route voor hoofdwegen en busroutes, gedurende werkdagen en overdag gestrooid op wijkontsluitingswegen en bij bushaltes, winkelcentra en de toegang naar openbare gebouwen.

Alarmering

De beslissing tot het in gang zetten van een uitruk kan op verschillende manieren tot stand komen:

1. Op basis van de specifieke weerinformatie van Meteo Consult;
2. Op basis van eigen waarneming van de coördinator;
3. Op basis van een oproep van de politie, Meteo Consult;
4. Op basis van een melding van het gladheidsmeldsysteem.

De afdeling Beheer Openbare Ruimte is geabonneerd op weergegevens van een meteorologisch bureau, momenteel Meteo Consult. Op elk moment kan via de internetsite van

Meteo Consult de gladheidverwachting voor de regio Oegstgeest worden bekeken. De meteorologen van Meteo Consult werken deze site dag en nacht 7 dagen per week bij. Meteo Consult waarschuwt de dienstdoende coördinator van de gladheidbestrijding via zijn mobiele telefoon wanneer er kans is op gladheid in de regio Oegstgeest. Ook kan de dienstdoende coördinator telefonisch overleg voeren met Meteo Consult over de komende weersomstandigheden.

Sinds 2007 beschikt Oegstgeest over een gladheidsmeldsysteem (GMS). Het GMS bestaat uit een aantal sensoren bij de VRI aan de President Kennedylaan de temperatuur in het wegdek en in de lucht, voor de luchtvochtigheid, de dauwpuntstemperatuur en het zoutgehalte van het wegdek. Door vergelijking met historische gegevens is het GMS in staat een gladheidverwachtingspatroon op te stellen. De sensoren worden door Meteo Consult continu bewaakt. Ruim voordat er gladheid gaat ontstaan door bevroering, condensatie of winterse neerslag neemt een meteoroloog contact op met de dienstdoende coördinator van de Gemeente Oegstgeest.

Vastleggen van gegevens

De gehele gladheidperiode kunnen de weergegevens opgevraagd worden bij Meteo Consult, ook weergegevens uit het verleden. Ook de gegevenshistorie van het GMS kunnen tot 48 uur worden opgevraagd uit het centrale systeem van Meteo Consult.

De daadwerkelijke strooiacties worden indien deze buiten kantooruren plaatsvinden via de urenregistratie van de dienstdoende medewerkers geadministreerd. Er is naast deze urenregistratie geen aparte administratie, en ook onder werktijden vindt geen aparte registratie plaats.

Doorgaande wegen en busroutes

De doorgaande wegen en busroutes worden gestrooid volgens de strooiroute 'A' in bijlage 1. De A-route heeft, samen met de fietspaden, de hoogste prioriteit, en wordt indien nodig ook 's nachts en in het weekend gestrooid.

Voor het strooien van de doorgaande wegen en busroutes wordt gebruik gemaakt van een vrachtauto waarop een zoutstrooier gemonteerd is.

Om in staat te zijn alles daadwerkelijk preventief – voor het optreden van de gladheid - te strooien is het noodzakelijk dat de A-route een maximale strooilengte heeft van 2,5 uur rijden.

Fietspaden

Er zijn twee verschillende strooiroutes voor fietspaden: één route voor Haaswijk en Poelgeest (bijlage 2) en één route voor het oude dorp (bijlage 3).

Voor het strooien van de fietspaden zijn er twee pick-ups uitgerust met een zoutstrooier. Er wordt zowel tijdens als buiten kantooruren (werktijd) gestrooid.

Om in staat te zijn alles daadwerkelijk preventief – voor het optreden van de gladheid - te strooien is het noodzakelijk dat de strooiroutes voor de fietspaden een maximale strooilengte hebben van 2,5 uur rijden.

Bruggen

Vaak komt het voor dat alleen de bruggen gestrooid hoeven te worden, aangezien bruggen eerder last kunnen krijgen van gladheid. Over het algemeen wordt hiervoor een pick-up ingezet. Bruggen worden zowel tijdens als buiten kantooruren (werktijd) gestrooid.

Wijkontsluitingswegen

Bij aanhoudende gladheid kan, na voltooiing van de 'A'-route voor doorgaande wegen en busroutes, ook een tweede route worden gestrooid: de 'B'-route voor wijkontsluitingswegen en parkeerplaatsen bij de winkelcentra (bijlage 4).

De 'B'-route wordt uitsluitend overdag en op werkdagen gestrooid, met hetzelfde voertuig dat de 'A'-route strooit. Op marktdagen wordt het marktterrein op de Lijtweg, indien nodig, gestrooid voordat de marktkramen worden opgebouwd.

Zeer incidenteel kan, bij langdurig aanhoudende ijzel of aangereden sneeuw, besloten worden alle straten in de woonwijken te strooien. Hiervoor moet de ijzel of aangereden sneeuw minimaal twee dagen oud zijn.

Er wordt uitsluitend tijdens werktijden (overdag) gestrooid in de woonwijken, en alleen straten die met het strooivoertuig bereikbaar zijn. Doodlopende straten worden niet gestrooid. Eventueel wordt er, in plaats van met alleen strooizout, in de woonstraten gestrooid met een mengsel van zand en zout of alleen met zand.

Extreme gladheid met risico

Bepaalde doorgaande (klinker)wegen en bruggen in Oegstgeest kunnen onder bepaalde omstandigheden zo glad zijn dat ook strooivoertuigen deze niet kunnen strooien zonder hoog risico. Als uiterste mogelijkheid worden deze wegen handmatig gestrooid.

Sneeuwruimen

Bij sneeuw heeft het strooizout minder effect. Om deze reden dienen de te strooien wegen sneeuwvrij gemaakt te worden. Bij sneeuwval kan daarom alleen curatief gestrooid worden. De vrachtauto die geschikt is voor het strooien van de doorgaande wegen en busroutes wordt bij sneeuw voorzien van een sneeuwschuif.

Vóór de pick-ups die de fietspaden strooien rijdt bij sneeuw een trekker met aangehangen rolbezem uit. De trekker met rolbezem veegt het fietspad schoon waarna de pick-up/zoutstrooier zout op het fietspad brengt.

Voetpaden

De gemeente strooit geen voetpaden.

Wel wordt gedurende de werkweek handmatig gestrooid bij bushaltes, winkelcentra en de toegang naar openbare gebouwen.

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Oegstgeest legt niet langer de verplichting op aan de hoofdbewoner/hoofdgebruiker van een woning om het voetpad voor de woning bij gladheid begaanbaar te houden. Wel verbiedt de APV het lozen van water op openbare verhardingen bij kans op gladheid of opvriezing.

Strooien voor derden

De gemeente strooit geen privé-terreinen.

Strooizout

Het toegepaste zout (NaCl) wordt droog gestrooid.

Onder normale omstandigheden staan alle zoutstrooiers ingesteld op 10 gr/m². Bij extreme gladheid kan dit worden verhoogd naar 15 gr/m².

NaCl is actief werkzaam bij temperaturen tot -8° C. Overigens is de lucht bij temperaturen lager dan -8° C doorgaans erg droog, waardoor de kans op gladheid klein is.

Bij een (dreigend) tekort aan zout kan de hoeveelheid zout worden aangepast.

Beschikbaar stellen strooizout aan burgers en bedrijven

Voor inwoners van Oegstgeest is het mogelijk bij gladheid 1 à 2 emmers (maximaal) strooizout op de gemeentewerf af te halen (per huishouden per dag), onder voorwaarde van het kunnen tonen van een legitimatiebewijs. Het strooizout kan tijdens de openingsuren van de milieustraat opgehaald worden. Ook winkeliers in Oegstgeest kunnen 1 à 2 emmers strooizout ophalen.

Indien de gemeente kampt met een tekort aan strooizout wordt direct de uitgifte van strooizout gestaakt.

Communicatie naar burgers

Op de website van de gemeente Oegstgeest wordt dit gladheidbestrijdingsplan met de bijbehorende strooiroutes gepubliceerd.

Jaarlijks aan het begin van het strooiseizoen wordt een nieuwsbericht over de gladheidbestrijding gepubliceerd in zowel de Oegstgeester Courant als op de website van de gemeente Oegstgeest. Ook wijzigingen en actuele zaken met betrekking tot het strooibeleid wordt zo spoedig mogelijk gecommuniceerd.

Daarnaast zal de website www.oegstgeest.vrijwilligersgids.nl onder de aandacht worden gebracht, met het doel om potentiële vrijwilligers voor het bestrijden van gladheid te werven en in contact te brengen met instellingen zoals verzorgingshuizen.

Aanpassing strooibeleid bij uitzonderlijke gevallen

In het uitzonderlijke geval van een tekort aan strooizout, of wanneer andere onvoorziene omstandigheden ertoe dwingen het strooibeleid gedurende het strooiseizoen aan te passen, kan worden afgeweken van de uitgangspunten in dit gladheidbestrijdingsplan. Mogelijke maatregelen die kunnen worden getroffen zijn het niet langer strooien van wegen die wel in de vastgestelde strooiroutes staan of het strooien met een mengsel van zand en zout of zelfs met alleen zand. De wegen zoals opgenomen in strooiroute 'A' voor de doorgaande wegen en de busroutes hebben hierbij de hoogste prioriteit. Er zal zo lang mogelijk worden getracht om eveneens de fietspaden te strooien.

De aanpassingen in het strooibeleid worden zo spoedig mogelijk gepubliceerd in zowel de Oegstgeester Courant als op de website van de gemeente Oegstgeest. Ook worden er bij de gemeentegrens borden "beperkt strooiregime" langs de weg geplaatst waarop de beperkingen in het strooibeleid worden verkondigd. Tot slot zal bij de publicatie van bovengenoemde

nieuwsbericht aandacht gevraagd worden voor het door de burgers zelf strooien van het trottoir bij hun huis.

Strooiroutes

Bijgevoegd zijn vier strooiroutes, zoals die op moment van vaststelling van dit plan gelden. De strooiroutes zijn aan verandering onderhevig in verband met areaaluitbreiding (met name in Nieuw-Rhijngeest) of optimalisatie van de te volgen routes.

Bijlage 1 bevat de strooiroute 'A' voor de doorgaande wegen en de busroutes

Bijlage 2 bevat de strooiroute voor de fietspaden in Haaswijk en Poelgeest

Bijlage 3 bevat de strooiroute voor de fietspaden in het oude Dorp

Bijlage 4 bevat de strooiroute 'B' voor wijkontsluitingswegen